

Výučbové metódy

Metóda - je usporiadaný systém vyučovacích činností učiteľa a učebných aktivít žiakov, ktoré smerujú k dosiahnutiu V_VZ cieľov.

Základné funkcie výučbových metód – sprostredkovanie vedomostí, zručností

- aktivizácia a motivácia
- komunikačná a interakčná funkcia
- stimulačná
- regulácia učebnej činnosti

Aby pedagóg správne pochopil význam výučbových metód a vedel ich primerane používať v praxi, musí poznať ich jednotlivé zložky :

- motív, zmysel činností- prečo zaradíme určitú činnosť do ed. procesu
- cieľ činností- do úvahy sa berie výber metód so zreteľom na obsah
- plánovanie činností- konkretizácia metód pre jednotlivé časti vyučovania
- operatívny obraz činnosti- ako by malo vyzeráť konkrétne uplatnenie metódy
- spracovanie priebežných informácií
- rozhodovanie –ktoré metódy použiť
- kontrola výsledkov činností, či použité metódy boli vhodné
- korekcia ďalšieho používania výučbových metód
-

Delenie metód : 1. Na základe koncepcného prístupu :

a) **pedeutologický** model – rozhodujúcim činiteľom je učiteľ a žiak je objekt –učiteľ určuje všetko (metódy, formy práce)

b) **pedocentrický** model – v strede záujmu je žiak je subjekt výchovy, učiteľ je v úlohe poradcu.

c) **Interaktívny** model – učiteľ a žiak je subjekt a medzi nimi prebieha aktívna komunikácia.

d) **tvorivo- humanistický** model – celková kultivácia osobnosti –nielen vedomosti ale aj rozvoj osobnosti.

2. Na základe logických procesov :

- * syntetické alebo analytické
- * konkrétne alebo abstraktné
- * deduktívne alebo induktívne
- * genetické alebo dogmatické
- * porovnávacie alebo analogické

3.Na základe toho či ich vyberá žiak alebo učiteľ :

- * autodidaktické – samoučenia –žiak
- * heterodidaktické – navodzuje ich učiteľ

4.Podľa toho v akej fáze vyučovacieho procesu sa používajú :

- 1.Motivačné- usmerňujú záujem o vyučovanie
- 2.Expozičné –oboznamovanie sa s učivom.
- 3.Fixačné – opakovanie , upevňovanie učiva
- 4.Diagnostické – hodnotenia a kontroly
- 5.Aplikácie –použitie naučeného v nových situáciách

Vyššia miera aktivity žiakov je pri použití metódy :

- skupinového učenia
- kooperatívneho učenia
- projektového učenia
- výskumného učenia
- sebahodnotiacich aktivít

Iné delenie metód : 1.Klasické výučbové metódy :

Slovné - rozprávanie

- vysvetľovanie
- prednáška
- práca s textom
- rozhovor

2. Názorno – demonštratívne metódy :

- predvádzanie a pozorovanie
- práca s obrazom
- inštruktáž

3. Praktické metódy :

- vytváranie zručnosti
- napodobňovanie
- manipulovanie
- produkčné metódy

4.Aktivizujúce metódy :

- diskusná metóda
- heuristická metóda
- inscenačné metódy
- didaktické hry

5.Komplexné výučbové metódy :

-frontálna výučba- skupinová a kooperatívna výučba- partnerská výučba kritické myslenie –brainstorming- projektová výučba –dramatická výchova – otvorené učenie v životných situáciách – televízna výučba – počítačová výučba- e learning - hypnopédia

Motivačné metódy.

Rozlišujeme : vnútorné motívy –vnútorné zdroje po poznaní
vonkajšie motívy – podnety z vonka napr. výzva učiteľa
zvnútornené motívy- inicioval ich učiteľ a žiak ich zvnútornil

- Motivácia pomocou úloh a požiadaviek
- M.optimálne využívať čas
-
- M.pomocou primeraných úloh
-
- Zaujímavým uvedením učebnej látky
(hádanka, dramatizácia ,motivačné rozprávania ,motiv.demonštrácia
,prekvapenie.
- Hodnotiace tvorivé myslenie
- M.pomocou hodnotenia
- Porovnávanie výkonov
- Poznania príčin neúspechov